

УДК 7.012:687.016

**FAST FASHION ПРОТИ ЕТИЧНОЇ МОДИ – ЧИ МОЖЛИВИЙ
КОМПРОМІС?**

С. С. МАТВІЙЧУК

Мукачівський державний університет

На сьогодні в індустрії моди яскраво проглядаються два абсолютно різних за підходами до обсягу споживання речей напрямів – «швидка мода» (fast fashion) та «повільна мода» (slow fashion).

На вимогу швидкого ритму життя, панування ери споживання та гострої конкуренції між виробниками, з'явився напрям «швидка мода», який характеризується рядом переваг для споживачів, виробників та індустрії моди. В той же час своїми принципами «швидка мода» суперечить іншому напрямку розвитку модної індустрії – «повільна мода» – екотренду, який направлений на «розумне споживання» [1] та обмеження гардеробу малою кількістю якісних базових речей. Співіснування в часі та компроміс між цими напрямками – актуальна проблема, яка потребує дослідження та розробки рекомендацій щодо застосування позитивних елементів кожного з напрямів.

Швидка мода (fast fashion) – термін, що використовується модними ритейлерами для позначення швидкого оновлення асортименту марки декілька раз за сезон [2, 3]. Напрямок виник на основі «Методу швидкого реагування», що був розроблений у США Американською асоціацією одягу (AAFA) з метою покращення виробничих процесів в текстильній промисловості та скорочення тривалості виробничого процесу.

Про fast fashion почали активно говорити ще в 1990-х, коли бренди перших ліній зіткнулися з потребою підвищення продажів, пошуку нових ринків збуту і сегментів клієнтів.

Видання NY Times зазначає, що «швидка мода» – це данина культурі нетерпіння. Сучасне покоління хоче отримати те, що хоче тут і зараз, без зволікань».

«Швидка мода» полягає у виконанні 3-х умов:

- розробка моделей дизайнерського одягу і аксесуарів, з урахуванням переваг і трендів поточного сезону;
- можливість купити презентовані колекції одягу в момент показу, а не чекати півроку або купувати копії;
- швидка і зручна доставка і оплата [3].

Окрім цього, низька ціна зумовлена виготовленням одягу в країнах з економікою, що розвивається. При очевидних промислових перевагах – завантаженість підприємств галузі, задоволення споживачів великим асортиментом наймоднішого одягу за невелику вартість, існує ряд проблем, до яких може призвести сліпе слідування «швидкій моді». Критики «швидкої моди» піднімають проблему щодо обмеженості природних ресурсів, неможливості утилізації неактуальної продукції, невідповідність умов праці в країнах «третього світу», де здійснюється виготовлення продукції.

В Музеї мистецтв і ремесел Гамбурга та Музеї текстилю Санкт-Галлена була представлена виставка "Швидка мода: Темна сторона гламуру", знято документальний фільм Netflix «Реальна ціна моди» про негативний вплив «швидкої моди» та загибель біля 1000 працівників при обвалі будівлі Рана-Плаза (в якій було розташовано 5 швейних фабрик) 24 квітня 2013 року в місті Савар (Бангладеш) [3, 4].

Термін «повільна мода» був впроваджений фешн-консультантом, засновником Центру по просуванню ідей раціональної моди Кейт Флетчер в 2007р. та є одним з напрямів екодизайну. Характерною його рисою є акцент не тільки на екологічності та безпеці, а і на етичності процесів виготовлення. В Парижі щороку відбувається Етичний показ моди (Ethical Fashion Show), в якому беруть участь провідні дизайнери [5]. З етичністю моди пов'язаний і такий термін як Sustainable fashion, що характеризує етичне виробництво індустрії моди, якому притаманне дбайливе відношення до навколишнього середовища та забезпечення гуманних і справедливих умов праці.

Zara, H&M, Topshop – бренди, які широко застосовують технологію швидкого виготовлення за доступною ціною, їх назви були синонімом «швидкої моди», але у відповідності до вимог часу впроваджують екотренди, зокрема, популяризують етичну моду.

Автором ставиться за мету застосування принципів «швидкої моди» до створення нових моделей одягу з урахуванням принципів етичності та популяризації розумного споживання. 80 % всіх створених речей (на які було витрачено матеріальні та трудові ресурси) дуже швидко опиняються на звалищі [1], щоб бути замінені на більш актуальні. Легка промисловість – друге за обсягом джерело забруднення навколишнього середовища. Виготовлення одягу з натуральних матеріалів потребує значних природних ресурсів, а з хімічних – ускладнює утилізацію непотрібної продукції.

Речі-трансформери, кастомізація продукції, створення індивідуальних речей на замовлення, формування капсульного гардеробу відповідно до типу споживача, популяризація етичної моди – все це дозволить проектувати одяг з високим рівнем задоволення споживачів та зменшити обсяг спонтанних випадкових речей в гардеробі та є тематикою подальших досліджень.

Література

1. <https://klevo.net/razumnoe-potreblenie-pochemu-moda-opasna-dlja-prirody-i-chto-my-mozhem-sdelat-chtoby-ej-pomoch/>
 2. https://ru.wikipedia.org/wiki/Быстрая_мода/
 3. <https://w8less.com.ua/bystraya-moda-ili-fast-fashion-ot-w8less/>
 4. <https://nashgazeta.ch/news/style/fast-fashion-temnaya-storona-glamura/>
- Бакалінська Х. Застосування поняття еко-тренд при проектуванні сучасного одягу / Х. Бакалінська, М. Колосніченко // Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сучасного дизайну», м. Київ, 20 квітня 2018 року. – Київ: КНУТД, 2018. – у 2 томах. Том 1. – С. 300 – 302.